КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА ЯВОРІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ «ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КУ ЯМР «ЦПРПП»
_____
06.02.2026 ФІРЧУК О.М.

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання)

«Навчання з опорою: SCAFFOLD і розвиток ключових компетентностей у 7–9 класах»

Яворів – 2026

Розробник: комунальна установа Яворівської міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Львівської області (Гуцова Л. Р., Дроф'як Н. М., консультанти комунальної установи Яворівської міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»).

Напрям підвищення кваліфікації: використання інструменту підтримки педагогів в організації навчальної діяльності Scaffold.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику». Наказ МОН України від 18.11.2025 № 1514

Термін дії програми: з 2026 до 2030 року.

Рецензенти:
Володимир КОЦУН – директор Львівської філії приватного вищого навчального закладу «Європейський університет», кандидат технічних наук, доцент;
Лариса МУРИН– учитель-методист Яворівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2 Яворівської міської ради Львівської області.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

Актуальність програми зумовлена сучасними трансформаціями в освіті, де головним пріоритетом стає не просто засвоєння знань, а розвиток здатності учнів до критичного мислення, співпраці та адаптації. У контексті подолання освітніх втрат та реалізації реформи Нової української школи викладання потребує особливої гнучкості. Відповіддю на ці виклики є впровадження компетентнісного підходу за допомогою інструменту Scaffold.

Це набір зі 102 карток, який допомагає освітянам проєктувати всі компоненти навчання: від очікуваних результатів до змісту та методів оцінювання. Картки структурують роботу вчителя, інтегруючи ключові європейські рамки, як-от рамки підприємницьких, цифрових, особистісних та екологічних компетентностей. Завдяки цьому програма пропонує зрозумілий та адаптивний алгоритм планування, що дозволяє створювати якісні інтегровані курси та навчальні модулі.

Під час навчання учасники опанують методику використання карток для розробки уроків і проєктів, орієнтованих на розвиток життєвих умінь учнів. Програма реалізується через діяльнісний підхід, що включає тренінги, інтерактивні дискусії та вирішення практичних завдань. Особлива увага приділяється індивідуалізації, де кожен слухач може адаптувати отримані навички до потреб своєї конкретної діяльності.

Робота у малих групах та обмін зворотним зв'язком стимулюють професійну співпрацю та творчий розвиток педагогів. Такий формат створює динамічне середовище, у якому теоретичні засади компетентнісного навчання легко перетворюються на практичні інструменти для щоденної роботи вчителя.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: використання карток Scaffold є невід'ємною частиною методичної підтримки під час навчання. Процес опанування матеріалу відбувається поступово: слухачі знайомляться з модулями, виконують практичні вправи та проходять короткі тести, що дозволяє впевнитися у розумінні змісту та здатності застосувати його на практиці.

Навчальні заняття відбуватимуться в дистанційному форматі з увімкненими камерами та обов'язковою участю кожного слухача. Курс передбачає регулярну зміну форматів роботи: від теоретичних лекцій до практичних занять, що дасть змогу педагогам одразу застосовувати отримані інструменти на практиці. Самостійна робота включатиме пошук і опрацювання матеріалів відповідно до поставлених завдань. Програма передбачає

взаємооцінювання робіт, що стимулює обмін досвідом та розвиває вміння надавати конструктивний зворотний зв'язок. Завершальним етапом навчання є розробка індивідуального навчального проєкту, який створюється під супроводом викладача.

Варіативність тривалості навчання залежатиме від аудиторії, проте може бути інтенсивна (короткостроковий курс, наприклад 1-3 тижні, з інтенсивним графіком навчання) або пролонгова форма (тривалий період, проте не більше 5 тижнів).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійної майстерності педагогів щодо проєктування компетентнісно орієнтованого освітнього середовища та опанування практичного інструментарію Scaffold для ефективної інтеграції ключових компетентностей в освітній процес відповідно до стандартів Нової української школи.

Завдання підвищення кваліфікації:
- ознайомити з концепцією ключових компетентностей та структурою європейських рамок, що є основою сучасної освіти;
- проаналізувати потенціал освітніх галузей щодо формування ключових компетентностей та їхнього впливу на розвиток особистості учня;
- ознайомити з інструментом Scaffold як універсальним конструктором для проєктування та планування освітніх компонентів;
- розвинути вміння щодо розроблення компетентнісних завдань і створення критеріїв оцінювання діяльності здобувачів освіти за допомогою карток Scaffold;
- розробити прикладні моделі навчальної діяльності, що забезпечують практичну інтеграцію ключових компетентностей у зміст освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН України від 29.08.2024 № 1225):
А2. Предметно-методична – здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти; здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти.
А3. Інформаційно-цифрова – здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.
Г1. Прогностична – здатність прогнозувати та планувати результати освітнього процесу.

ГЗ. Оцінювально-аналітична – здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.
Д1. Здатність до навчання впродовж життя – здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег; здатність до інноваційної діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі курсів розширять і систематизують свої знання, а також удосконалять уміння й практичні навички щодо:
- розуміння та застосування основних європейських рамок компетентностей (EntreComp, DigComp, LifeComp, GreenComp);
- осмислення змісту понять «ключові компетентності» та «компетентнісний підхід»;
- дослідження та практичного опрацювання рамок компетентностей;
- формування ключових компетентностей учнів на засадах інтегрованого підходу;
- застосування інструменту Scaffold для проєктування освітнього процесу;
- розроблення компетентнісно орієнтованих завдань із використанням інструменту Scaffold;
- здійснення оцінювання навчальної діяльності відповідно до визначених критеріїв та надання якісного зворотного зв'язку.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації: система та критерії оцінювання визначатимуть засвоєння програми підвищення кваліфікації слухачами. Вони спрямовані на встановлення рівня засвоєння слухачами змісту програми, сформованості теоретичних знань і практичних умінь, здатності застосовувати їх у професійній діяльності, працювати в команді, ефективно комунікувати та критично мислити. Оцінювання здійснюється впродовж навчання через бесіди, виконання практичних завдань, участь у дискусіях і проходження опитувань та передбачає надання вербального й бального зворотного зв'язку відповідно до визначених критеріїв.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість: 948, 96 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено проведення лекційних занять із використанням інтерактивних методів навчання, мультимедійного супроводу та сучасних інструментів візуалізації змісту.

Практична складова спрямована на виконання вправ і дослідницьких завдань, аналіз кейсів, участь у дискусіях і моделюванні професійних ситуацій, що забезпечує формування прикладних умінь і розвиток критичного мислення слухачів.

Самостійна робота передбачає індивідуальне опрацювання матеріалів щодо аналізу та порівняння ключових компетентностей у різних системах освіти, дослідження їх взаємозв'язку та можливостей інтеграції в освітній процес, а також проєктування фрагментів уроків або навчальних модулів із застосуванням карт Scaffold.

Підсумковий етап включає тестування та самооцінювання з метою узагальнення, систематизації й аналізу набутих знань.

Зміст програми складається з 3 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. Для успішного завершення курсу учасникам необхідно дотримуватися встановлених вимог: відвідати не менше 75% онлайн-зустрічей, виконати підсумковий тест, який складається 24 питань із загальною кількістю балів – 50, з результатом від 60% (30 балів), підготувати власний проєкт та надати відгук принаймні на одну роботу колег.

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 6 год — лекційні заняття, 16 год — практична робота, 6 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Організаційне заняття		2			2
МОДУЛЬ 1. Ключові компетентності в умовах сучасної освіти: теоретичні засади та педагогічний контекст					
Тема 1.1. Поняття «компетентність» та сутність компетентнісного підходу.	2				2
Тема 1.2. Порівняння системи компетентностей у Європі та в Україні, їх роль у розвитку учнів 7–9 класів та інтеграція в освітній процес.		2			2

Тема 1.3. Застосування компетентнісного підходу в освітньому процесі: аналіз та практичне впровадження ключових компетентностей.		2	2		4
Разом за модулем	2	4	2		8
МОДУЛЬ 2. Рамки компетентностей: європейські стандарти та інтеграція в освітній процес					
Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей: складові, цілі та можливості використання.	2				2
Тема 2.2. Взаємозв`язок компетентностей і можливості їх інтеграції в освітній процес.		2	2		4
Тема 2.3. Практичні підходи до реалізації ключових компетентностей у освітньому процесі.		2			2
Разом за модулем	2	4	2		8
МОДУЛЬ 3. Карти Scaffold у педагогічній практиці: теорія та застосування					
Тема 3.1. Планування освітнього процесу за допомогою карт Scaffold: теоретичні засади та етапи застосування.	2	2			4
Тема 3.2. Використання карт Scaffold для планування та організації компетентнісно орієнтованих уроків.		2			4
Тема 3.3. Проєктування навчальної діяльності з використанням карт Scaffold: від ідеї до реалізації.		2	2		2
Разом за модулем	2	6	2		10
Підсумкові заходи				2	2
Усього	6	16	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

Огляд курсу, правила та вимоги участі в навчанні. Огляд розкладу навчальних занять. Представлення учасників. Погодження правил роботи групи.

МОДУЛЬ 1. Ключові компетентності в умовах сучасної освіти: теоретичні засади та педагогічний контекст

Тема 1.1. Поняття «компетентність» та сутність компетентнісного підходу.

Поняття «компетентність» та «ключові компетентності»: спільне та відмінне. Основні визначення компетентності, ключових компетентностей та їх роль у навчанні. Відмінності між знаннями, уміннями, навичками та компетентностями.

Сутність компетентнісного підходу в освіті. Принципи та завдання компетентнісного підходу. Розвиток здатності учнів застосовувати знання, уміння та навички в навчальних та життєвих ситуаціях.

Ключові компетентності в нормативних документах України та європейських стандартах. Інтегровані результати навчання та їх значення для формування самостійності, критичного мислення та готовності до співпраці.

Тема 1.2. Порівняння системи компетентностей у Європі та в Україні, їх роль у розвитку учнів 7–9 класів та інтеграція в освітній процес.

Порівняння системи компетентностей у Європі та в Україні: спільне та відмінне. Аналіз переліків європейських та українських ключових компетентностей. Зв'язок компетентностей із очікуваними результатами навчання.

Роль компетентностей у розвитку учнів 7–9 класів. Формування умінь застосовувати знання та навички в навчальних і життєвих ситуаціях. Розвиток критичного мислення, самостійності та здатності до співпраці.

Інтеграція ключових компетентностей в освітній процес. Приклади навчальних кейсів однієї чи кількох предметних галузей. Практичні підходи до використання компетентностей у міжпредметних та інтегрованих завданнях.

Тема 1.3. Застосування компетентнісного підходу в освітньому процесі: аналіз та практичне впровадження ключових компетентностей.

Застосування компетентнісного підходу в освітньому процесі: сутність та принципи. Аналіз досвіду використання компетентнісного підходу в різних навчальних закладах. Порівняння практик впровадження ключових компетентностей у навчальний процес.

Практичне впровадження ключових компетентностей у навчальні ситуації. Використання міжпредметних завдань та кейсів для розвитку знань, умінь і навичок учнів. Забезпечення інтегрованих результатів навчання через компетентнісні підходи.

Методичні рекомендації щодо застосування компетентнісного підходу. Підвищення ефективності навчання, формування критичного мислення, самостійності та здатності до співпраці. Приклади адаптації компетентностей до освітніх стандартів України та Європи.

МОДУЛЬ 2. Рамки компетентностей: європейські стандарти та інтеграція в освітній процес

Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей: складові, цілі та можливості використання.

Ознайомлення з чотирма європейськими рамками компетентностей: Entre Comp (підприємницька компетентність), DigComp (цифрова компетентність), Life Comp (особистісна та соціальна компетентність, уміння вчитися) і Green Comp (компетентності сталого розвитку).

Аналіз структури, цілей та компонентів кожної рамки. Розгляд можливостей використання цих рамок для розвитку ключових компетентностей учнів у різних предметних галузях.

Практичне значення рамок компетентностей для освітнього процесу. Приклади застосування у навчальних ситуаціях, кейсах і міжпредметних завданнях, спрямованих на формування самостійності, критичного мислення та здатності до співпраці.

Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей і можливості їх інтеграції в освітній процес

Аналіз ключових компетентностей в освітньому процесі: сутність, складові та взаємозв'язки. Самооцінювання власних компетентностей учасниками за однією або кількома рамками, визначення взаємодії між окремими компетентностями.

Оцінка потенціалу компетентностей для розвитку знань, умінь і навичок учнів у різних предметних галузях. Планування напрямів формування компетентностей з урахуванням їхніх взаємозв'язків та можливостей інтеграції в навчальний процес.

Приклади використання компетентностей у навчальних ситуаціях і кейсах. Демонстрація міжпредметних завдань, що сприяють розвитку критичного мислення, самостійності та здатності до співпраці учнів.

Тема 2.3. Практичні підходи до реалізації ключових компетентностей у освітньому процесі.

Практичні підходи до реалізації ключових компетентностей: сутність, принципи та методичні засади. Аналіз можливостей формування ключових компетентностей у різних предметних галузях.

Визначення взаємозв'язків між окремими компетентностями та їх вплив на розвиток знань, умінь і навичок учнів. Використання навчальних ситуацій і кейсів для практичного засвоєння компетентностей.

Приклади ефективного застосування ключових компетентностей в освітньому процесі. Методи розвитку критичного мислення, самостійності та здатності до співпраці через міжпредметні завдання та практичні вправи.

МОДУЛЬ 3. Карти Scaffold у педагогічній практиці: теорія та застосування

Тема 3.1. Планування освітнього процесу за допомогою карт Scaffold: теоретичні засади та етапи застосування.

Дослідження інструменту Scaffold як засобу планування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу. Ознайомлення зі структурою колоди карток, їх групами, бібліотеками та логікою використання.

Теоретичні засади застосування карт Scaffold у педагогічній практиці. Визначення їх ролі в структуруванні навчального матеріалу, формуванні результатів навчання та розвитку ключових компетентностей учнів.

Етапи використання карт Scaffold у плануванні освітнього процесу. Послідовність добору карток відповідно до цілей навчання, особливостей предметної галузі та вікових характеристик учнів. Аналіз можливостей застосування інструменту в різних форматах навчальної діяльності.

Тема 3.2. Використання карт Scaffold для планування та організації компетентнісно орієнтованих уроків.

Застосування карт Scaffold як інструменту планування компетентнісно орієнтованих уроків. Визначення освітніх цілей, очікуваних результатів навчання та відповідних ключових компетентностей.

Організація структури уроку з використанням карт Scaffold. Добір навчальних завдань, методів і форм роботи відповідно до логіки карток та вікових особливостей учнів.

Оцінювання результатів навчання у межах компетентнісного підходу. Аналіз ефективності використання карт Scaffold для формування критичного мислення, самостійності та здатності до співпраці.

Тема 3.3. Проєктування навчальної діяльності з використанням карт Scaffold: від ідеї до реалізації.

Практичне використання карток Scaffold для проєктування навчальної діяльності в межах однієї чи кількох предметних галузей. Визначення освітніх цілей, очікуваних результатів навчання та відповідних компетентностей.

Добір методів, форм і засобів навчання з урахуванням логіки карт Scaffold. Узгодження навчальних завдань із цілями уроку та віковими особливостями учнів.

Планування послідовності етапів навчальної діяльності: від формування ідеї до реалізації та оцінювання результатів. Аналіз можливостей застосування карт Scaffold для підвищення ефективності освітнього процесу.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Створення короткої порівняльної таблиці «Компетентності в Україні та Європі» та аналіз можливостей їх практичного застосування у класі.
2. Розробка фрагментів уроків або навчальних модулів із застосуванням карт Scaffold для формування ключових компетентностей.
3. Створення інтерактивних вправ і завдань для учнів 7–9 класів, що забезпечують одночасне формування декількох компетентностей.
4. Проєктування навчальної діяльності від ідеї до реалізації з урахуванням карт Scaffold, компетентнісного підходу та міжпредметної інтеграції.
5. Створення цифрових ресурсів для підтримки компетентнісного навчання: тести, опитування, інтерактивні завдання, відстеження прогресу учнів.
6. Розробка алгоритму впровадження карт Scaffold у власну педагогічну практику

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Аналіз педагогічної практики та визначення напрямів удосконалення власної діяльності з урахуванням компетентнісного підходу та карт Scaffold.
2. Поєднання карт Scaffold із сучасними методами навчання (проєктне навчання, кейс-метод, дослідницька діяльність).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 972.
URL:https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

2. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами).
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX . Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029р.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.11.2025 № 1514
Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику».
URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1514-18.11.2025.pdf

Основна література

1. Scaffold: Основна література версія для друку.
URL: https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2025-02/scaffold home print_uk_1.pdf (дата звернення: 27.08.2025).

2. Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику.
URL: https://academv.europa.eu/courses/scaffold-bringing-key-competences-intothe-classroom/view/?fromPath=dashboard (дата звернення: 27.08.2025).

3. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes.
URL: https://publications.jre.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415 (дата звернення: 27.08.2025).

4. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework.
URL: https://publications.jro.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581 (дата звернення: 27.08.2025).

5. GreenComp: the European sustainability competence framework.
URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainabilitycompetence-framework_en (дата звернення: 27.08.2025).

6. LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence.
URL: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911 (дата звернення: 27.08.2025).

7. Scaffold: a card game to revolutionise teaching.
URL: https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/scaffold-card-game-revolutionise-teaching (дата звернення: 27.08.2025).

Додаткова література

1. SCAFFOLD: набір навчальних карток (для друку)
URL:
https://znayshov.com/News/Details/scaffold_nabir_navchalnykh_kartok_dlia_druku
2. Дизайнуємо уроки з картками «Scaffold» — як це унаочнює зв'язок компетентностей із навчанням
URL: https://vchysia.media/topic/dyzainuiemo-uroky-z-kartkamy-scaffold-yak-tse-unaochniuye-zvyazok-kompetentnostei-iz-navchanniam